

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Економіки та публічного управління» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми



(підпис)

Тетяна ПАВЛЕНКО

(ім'я та прізвище)

« 01 » вересня 2023 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика європейської інтеграції

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 1.09.2023 року

Харків – 2023 р.

Розробник:

доцент кафедри «Економіки та публічного управління», к.е.н., доцент

Тетяна ПАВЛЕНКО

(прізвище та ім'я, посада, науковий ступінь та вчене звання)



(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «Економіки та публічного управління» (№ 601)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри,
д.економ. наук, професор
(науковий ступінь та вчене звання)



Даніїл Ревенко

(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6



(підпис)

Єлизавета ПРОКОФ'ЄВА

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Павленко Тетяна Юріївна, к.е.н, доцент. З 2008 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Державне регулювання економіки та економічна політика;
- Антикризове управління в регіоні;
- Регіональна економіка;
- Економіка підприємства та ін.

Напрями наукових досліджень: управління соціально-економічним розвитком регіонів, ефективність інвестиційної та інноваційної політики, антикризовий менеджмент, бізнес-управління.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 5 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 80 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий), контрольна робота, контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Макроекономіка. Державні послуги.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Регіональна економіка, Національна економіка, Публічне управління.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Метою викладання навчальної «Політика європейської інтеграції» є – набуття студентами знань щодо суті процесу європейської економічної інтеграції, основних напрямів процесу внутрішньої та зовнішньої конвергенції країн-учасниць та формування навичок ідентифікації країнових та наднаціональних моделей зближення в ЄС.

Завдання

Основними завданнями вивчення дисципліни «Політика європейської інтеграції» є: формування у здобувачів вищої освіти розуміння суті процесу

політики європейської інтеграції і основних напрямів подальшої конвергенції країн-учасниць, чіткого усвідомлення інституційного устрою ЄС та особливостей розподілу повноважень між національними та наднаціональними структурами управління, одержання знань з основних видів секторальної, горизонтальної, зовнішньої політики ЄС та політики захисту прав громадян, усвідомлення основних напрямків, механізмів та інструментів зближення України та ЄС і формування навичок практичної ідентифікації моделей розвитку держав-членів ЄС, визначення етапності та критеріальності системного зближення країн-аплікантів на вступ, а також аналіз позитивних та негативних наслідків коінтеграції держав ЦСЄ до Європейського Союзу.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувач будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

PH3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою.

PH5. Знати стандарти, принципи та норм діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

PH6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

PH7. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового образу життя / активної громадянської позиції.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Євроінтеграція України

Тема 1. Сутність Європейської інтеграції

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -
Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.*

- *Тема практичного заняття: політика євроатлантичної інтеграції України.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: основні проблеми входження України в ЄС.*

- *Анотація:*

Основні засади розвитку інтеграційних процесів на території Європи. Принципи об'єднання європейських країн. Еволюція ідей європейської єдності. Основні етапи європейської інтеграції. Об'єднана Європа у XXI столітті. Євроатлантичне спрямування зовнішньополітичного курсу України. Рада євроатлантичного партнерства. Політика євроатлантичної інтеграції України. Основні проблеми входження України в ЄС.

Тема 2. Європейський Союз як одне з найуспішніших світових інтеграційних об'єднань

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -*

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

- Тема практичного заняття: стратегія розвитку Європейського Союзу.

- Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

- Темы, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: європейська політика сусідства.

- Анотація:

Етапи утворення і розвитку Європейського Союзу. Консолідовані договори Європейського Союзу. Основні інституції Європейського Союзу. Основні Органи управління Європейським Союзом та їх функції. Консультативні органи Європейського Союзу. Стратегія розвитку Європейського Союзу. Комунітарність регіональної політики ЄС. Європейська політика сусідства.

Тема 3. Транскордонне співробітництво та спільний Європейський простір

- Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -

Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.

- Тема практичного заняття: законодавче та нормативно-правове забезпечення розвитку транскордонного співробітництва.

- Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

- Темы, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: інноваційні форми транскордонного співробітництва.

- Анотація:

Сучасні тенденції розвитку транскордонного співробітництва в Україні та інших європейських країнах. Законодавче та нормативно-правове забезпечення розвитку транскордонного співробітництва. Ресурсне забезпечення транскордонного співробітництва. Інноваційні форми

транскордонного співробітництва. Транскордонне міграційне співробітництво. Спільний європейський науковий і освітній простір.

Тема 4. Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -*
- Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*
- *Тема практичного заняття: основні принципи, функції, структура і механізм набуття членства у СОТ.*
- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*
- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: оцінка впливу умов вступу України до СОТ на її зовнішню торгівлю з регіональними об'єднаннями.*
- *Анотація:*

Теоретичні основи міжнародної економічної інтеграції. Інтеграція економічних систем. Основи регіональної економічної інтеграції. Структурні складові державного регулювання міжнародної економічної інтеграції України. Особливості угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Основні принципи, функції, структура і механізм набуття членства у СОТ. Переваги членства у СОТ. Заходи торговельного захисту і вирішення спорів в рамках СОТ та їх особливості в Україні. Асиметрія умов вступу України до СОТ. Оцінка впливу умов вступу України до СОТ на її зовнішню торгівлю з регіональними об'єднаннями.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю. -*
- Підготовка до модульного контролю*

Модуль 2.

Змістовний модуль 2. Міжнародне публічне управління та безпека

Тема 5. Глобальні тренди публічного управління

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -*

Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.

- *Тема практичного заняття: еволюція інститутів публічного управління в контексті загальноєвропейського політичного тренду.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: проблеми адаптації державної служби України до стандартів ЄС в контексті євроінтеграції.*

- *Анотація:*

Глобальні тренди публічного управління. Історія інституційного оформлення Європейського Союзу та створення публічної влади. Еволюція інститутів публічного управління в контексті загальноєвропейського політичного тренду. Механізми та стиль міжнародного публічного управління. Міжнародні засади функціонування органів державного управління. Децентралізація влади: розвиток потенціалу регіональних еліт (міжнародний досвід). Проблеми адаптації державної служби України до стандартів ЄС в контексті євроінтеграції.

Тема 6. Специфіка та стандарти європейського врядування

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -*

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

- *Тема практичного заняття: особливості процесу вироблення політики ЄС.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: багаторівневе врядування в ЄС.*

- *Анотація:*

Поняття та функціонування політичної системи ЄС. Особливості процесу вироблення політики ЄС. Проблема дефіциту демократії в ЄС. Покращення законотворчого процесу в ЄС. Багаторівневе врядування в ЄС.

Тема 7. Системи забезпечення глобальної та європейської безпеки

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*

- *Тема практичного заняття: трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання самостійних завдань на тему: Україна в загальній європейській та світовій системі безпеки.*

- *Анотація:*

Європейська безпека загрози і відповіді. Трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки. Україна в загальній європейській та світовій системі безпеки. Міжнародні організації безпекового характеру. Інституційні засади політики національної безпеки та співпраця України з НАТО. Методи реагування на загрози на рівні глобальної та європейської безпеки.

Тема 8. Державна політика у сфері національної безпеки

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота. -*

Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.

- *Тема практичного заняття: особливості державного управління у сфері національної безпеки в країнах ЄС.*

- *Обов'язкові предмети та засоби: роздатковий матеріал, електронно-обчислювальне обладнання, обладнання для візуального супроводження засвоєння матеріалу лекції та практичного заняття.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.*

- *Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувачів: виконання індивідуальних завдань на тему: проблеми та перспективи державного управління у сфері національної безпеки в Україні.*

- *Анотація:*

Змістовна характеристика національної безпеки як об'єкту державного управління. Механізми державного управління у сфері національної безпеки. Державна політика забезпечення національної безпеки: специфіка розробки та впровадження. Особливості державного управління у сфері національної безпеки в країнах ЄС. Стратегічне управління у сфері національної безпеки. Проблеми та перспективи державного управління у сфері національної безпеки в Україні.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- *Підготовка до модульного контролю.*

5. Індивідуальні завдання

1. Теоретичні засади політики європейської інтеграції.
2. Історія європейської інтеграції.
3. Зона вільної торгівлі з ЄС: створення, умови функціонування.
4. Політичні чинники європейської інтеграції.
5. Соціальні чинники європейської інтеграції.
6. Країни-донори у Європейському Союзі.
7. Країни-отримувачі допомоги в Європейському Союзі.
8. Культурні чинники євроінтеграції.
9. Детермінанти оптимізації етнонаціональної ідентичності в умовах євроінтеграції.
10. Роль громадської думки в процесах євроінтеграції.
11. Основні напрями та механізми підвищення ефективності євроінтеграційної політики.
12. Особливості розвитку євроінтеграційних процесів.
13. Право Європейського Союзу.
14. Європейська Хартія місцевого самоврядування та її вплив на розвиток місцевого самоврядування в Україні.
15. Характер права Європейського Союзу.
16. Види права Європейського Союзу.
17. Інституції Європейського Союзу.
18. Європарламент: створення, склад, основні напрями діяльності.

19. Спільні політики Європейського Союзу.
20. Роль інституцій ЄС у процесі вироблення та реалізації спільних політик.
21. Процедури та критерії вступу до ЄС.
22. Досвід переговорів про вступ країн Центральної та Східної Європи до ЄС.
23. Україна на шляху до європейської інтеграції.
24. Україна та Європейський Союз: основні напрями співпраці.
25. Європейська політика сусідства та Україна.
26. План дій Україна - ЄС: пріоритети та результати співпраці.
27. Україна та Європейський Союз на шляху до нової базової угоди.
28. Східне партнерство — новий формат базової політики ЄС.
29. Позиції та інтереси держав-членів у формуванні Східної політики ЄС на початку ХХІ ст.
30. Сценарії, проблеми і фактори майбутнього європейської інтеграції України

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари
- розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує

студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв’язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	5	0... 10
Виконання і захист практичних робіт	0... 5	3	0... 15
Модульний контроль	0...24	1	0...24
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	5	0... 10
Виконання і захист практичних робіт	0... 5	3	0... 15
Модульний контроль	0...16	1	0...16
Контрольна робота	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо вільно орієнтуватись в функціях органів влади ЄС. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо сучасних механізмів управління адміністративними процесами в ЄС, мати уявлення про етапи, проблеми та шляхи євроінтеграції України. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

• http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch fld=&author fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all theme&theme_id=0&is ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5881>

11. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01 липня 2010 р. №2411-VI / офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua/ 08.06.2011. Заголов. з екрану.
2. Указ Президента України «Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» від 11 червня 1998 р. №615/98 / офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua/ 05.02.2010. Заголов. з екрану.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2008 – 2011 роки» від 2 липня 2008 р. № 594 / офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua/ 15.05.2010. Заголов. з екрану.
4. Копенгагенські критерії членства в Європейському Союзі (інформаційно-аналітична довідка). / офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/> 10.03.2010. Заголов. з екрану.
5. Основні елементи договору про реформу ЄС / офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/> 10.03.2011. Заголов. з екрану.
6. Євроінтеграційний портал / офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>
7. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.
8. Беренда С. В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи : монографія [Текст] / С. В. Беренда. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 168 с.

9. Основні елементи Договору про реформу ЄС [Електронний ресурс] // Міністерство закордонних справ України : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/19082.htm>
10. Горюнова Є. О. Євроінтеграція : навч. посіб. [Текст] / Є. О. Горюнова. – К. : Академвидав, 2013. – 224 с.
11. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі [Повідомлення Європейської Комісії. «Європа 2020». Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/file/31493>
12. Клинова-Дацюк Г. Д. Україна та інтеграційні процеси в сучасній Європі : навч. посіб. [Текст] / Г. Д. Клинова-Дацюк. – Рівне : НУВГП, 2012. – 189 с.
13. Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ceasc-bw.com/products/gorizont-2020/>
14. Пріоритети програми Горизонт 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fp7-ncp.kiev.ua/assets/Horizont_2020/HORIZON2020priorities.pdf
15. Біла книга Європейської Комісії – Транспорт. План розвитку Єдиного європейського транспортного простору – На шляху до конкурентоспроможності та ресурсоефективності транспортної системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.transport-ukraine.eu/sites/default/files/white_book_transport_2050_ukr_0.pdf
16. Основні пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amdi.org.ua/uk/home/amdi-news/21-news/300-the-main-priorities-of-the-common-agricultural-policy-cap-of-the-eu.html>
17. 50. Cohesion Policy 2014 – 2020 [Електронний ресурс]. – Regional Policy – Inforegio, 2014. – Режим доступу:
18. Financial Instruments of Cohesion Policy 2014–2020 [Електронний ресурс]. – Regional Policy – Inforegio, 2014. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/regional_policy
19. Індекс європейської інтеграції країн Східного Партнерства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eap-index.eu/sites/default/files/EaP20Index20201320-20Ukrainian20leaflet.pdf>
20. EU-Index Measuring European Economic Integration [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eu-index.uni-goettingen.de/?lang=en>
21. Neighbourhood Info Centre [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.enpi-info.eu/files/publications/ENI20Leaflet_RU.pdf
22. Програма для транскордонної співпраці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ro-ua-md.net/uk/>
23. Як підвищити ефективність реалізації Угоди про асоціацію між

Україною та ЄС на регіональному рівні: аналітичний документ // Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2018. URL: <http://www.rac.org.ua/uploads/content/455/files/webimprove-efficiencyua2018.pdf>

Допоміжна

1. Положення угоди про асоціацію між Україною та ЄС щодо зони вільної торгівлі [Електронний ресурс]: – Режим доступу : http://www.kyivobl.gov.ua/polozhennja_ugodi_pro_asotsiatsiju_mizh_ukrajinoju_ta_jes_schodo_zoni_vilnoji_torgivli.
2. Європейська енергетична хартія від 17.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.pavlodar.com/zakon/?dok=01214>.
3. Договір до Енергетичної Хартії та Заключний акт до неї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_056.
4. Заключний документ Гаазької конференції з Європейської енергетичної хартії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_061.
5. Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів : Закон України 06.02.1998 № 89/98-вр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/89/98-вр
6. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_012

12. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри k601@khai.edu

www.prezident.gov.ua – сайт Президента України

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України

www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України

www.me.gov.ua – сайт Міністерства економіки України

www.ukrstat.gov.ua – сайт Держкомстату України

www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України

www.nbu.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України

ім. Вернадського

www.librari.ukma.kiev.ua – сайт наукової бібліотеки НаУКМА

www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України

www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України

www.ugmk.info/ – бізнес-портал реального сектору економіки

www.customs.gov.ua – офіційний сайт Державної митної служби

України

www.wto.in.ua – сайт Україна й СOT
www.delukr.ec.europa.eu – офіційний сайт Представництва
Європейської комісії в Україні
www.wto.org – офіційний сайт СOT
www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку
www.ec.europa.eu – офіційний сайт Європейської комісії
www.ctaeconomic.com – сайт британської аналітичної компанії
СТА (Economic&Export Analysts LTD)
www.dt.ua – сайт інформаційно-аналітичної газети «Дзеркало тижня»
www.expert.ua – сайт журналу «Експерт. Україна»